

Nemzetpolitikai összefoglaló

2018. 20. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Kormánybiztos: a kárpátaljai társadalomtudományi kutatások alapot jelentenek az ukrán-magyar kapcsolatok javításához

Greza István kormánybiztos szerint az ukrán-magyar kapcsolatok javításához is alapot adnak a Kárpátalján végzett társadalomtudományi felmérések. A kormánybiztos két, a kárpátaljai magyarság körében végzett kutatás pénteki budapesti bemutatóján azt mondta, ezeknek aktualitást ad az ukrainai belpolitikai helyzet, illetve az ukrán-magyar viszony. Közölte, a jószomszédi viszony nem a magyar fél hibáinak sorozatán keresztül romlott meg, de vissza kell térni a kölcsönös érdekeken alapuló együttműködéshez. Greza István kitért arra is, a magyar nemzetpolitika az elmúlt kormányzati ciklusban igyekezett figyelmet fordítani arra, hogy Kárpátalja és Magyarország viszonyában legyenek megalapozott kutatási, szakmai anyagok, amelyekre támaszkodva meg lehet hozni a megfelelő döntéseket. Mivel nem a folyamat végén, hanem annak közepén van az ország, szükség van olyan megállapításokra, amelyek ezekből a kutatásokból fakadnak – tette hozzá a kormánybiztos. Ferenc Viktória, a Nemzetpolitikai Kutatóintézet munkatársa a nemzeti identitással kapcsolatban két évvel ezelőtt, magyarok és ukránok megkérdezésével készült úgynevezett tandemkutatás eredményét ismertette azt mondta, a nemzethez tartozásban a tanult nyelvtudás fontos faktor lett, az identitás tekintetében pedig mind az ukránok, mind a magyarok körében a kárpátaljaiság jelent meg kulcsfontosságú elemként.

Átadták az Év tanára díjakat

Ha nincs iskola, "szétszéled a nyáj", ha nincsenek lelkes pedagógusok, nincs magyar jövő - jelentette ki a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős ügyvezető helyettes államtitkára Budapesten szombaton, a kozezsuli.hu oldal szerkesztőségének Óvodától diplomáig magyarul - Év tanára díjátadó rendezvényén. A rendezvényen a középiskolai földrajzverseny legjobbjait, valamint a retorikaverseny győztesét is díjazták. A legkiválóbb földrajzos egy tanéven át havi ösztöndíjat kap. Szilágyi Péter köszöntőjében kiemelte: azon dolgoznak, hogy minden magyar iskolát megtartsanak, legyen az Somorján, Técsón, Marosvásárhelyen, vagy éppen a diaszpórában. Az Év tanára 2018 címet két anyaországi és két külhoni magyar pedagógus kapta meg. Az eseményhez kiadott sajtóanyagban azt írták, hogy a díjazottak személyére pedagógusszervezetek és diákközösségek egyaránt tehettek javaslatot.

Törvénymódosítás: a parlament és a tanügyminisztérium is létesíthet kisebbségi nyelven oktató iskolát

Ezentúl a helyi és megyei hatóságok, az oktatási minisztérium, az elismert felekezetek és a parlament is létrehozhat a nemzeti kisebbségek nyelvén oktató iskolákat a bukaresti képviselőház által szerdán megszavazott törvény alapján. Az RMDSZ által előterjesztett, a tanügyi törvényt módosító javaslatot 165 honatya támogatta a plénumban lezajlott vitát követő szavazáson, hatvanöten ellenezték és 22-en tartózkodtak. A kezdeményezés a tavaly megszűnt marosvásárhelyi Római Katolikus Gimnázium újraalapítását hivatott elősegíteni. Az ügyben a szenátus a döntéshozó kamara. A plénumbeli vitán az ellenzéki alakulatok bejelentették, hogy megtámadják a jogszabályt az alkotmánybíróságon. Marius Pașcan, a Népi Mozgalom Pártja (PMP) képviselője – volt Maros megyei prefektus – kifogásolta, hogy szerinte a törvény „bújtatott kísérlet” a marosvásárhelyi katolikus iskola létrehozására.

Összefogást sürgetnek Tőkésék a magyar orvosképzés felszámolásának megakadályozására

Az anyanyelvű orvosképzés felszámolásának megakadályozása érdekében hívja összefogásra és közös cselekvésre a politikumot az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT), a Székely Nemzeti Tanács (SZNT) és az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP), mely csütörtökön Marosvásárhelyen petícióban tiltakozott a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetemnek (MOGYE) a román tannyelvű Petru Maior Egyetemmel történő egybeolvadása ellen. Stratégiai válságcsoport, reprezentatív tárgyalócsoport és akciócsoport létrehozását szorgalmazza a két – erdélyi magyar, illetve székely – nemzeti tanács és a néppárt, melyek feladata a marosvásárhelyi MOGYE-n kialakult helyzet elemzése, széles körben való ismertetése és orvoslása lenne. A munkamegosztás jegyében és a hatékonyság érdekében a kezdeményezők együttműködésre és közös cselekvésre hívják fel az erdélyi magyar közösség minden olyan politikai, polgári, társadalmi és szakmai csoportosulását, amely szívügyének tartja az anyanyelvű orvosképzést és tenni akar annak felszámolása ellen, illetve megmentése érdekében. A három politikus a magyar orvosképzést továbbra is egy önálló felsőoktatási intézmény keretében látja megvalósíthatónak.

Több értékes középkori lelet került felszínre a gombaszögi pálos monostor feltárásán

Több értékes középkori lelet, köztük korabeli érmék, freskómaradványok és egy kódex is felszínre került a felvidéki Gombaszögön, ahol a napokban fejeződött be a helyi pálos monostor feltárásának idei szakasza – tájékoztatott az ásatást szervező Sine Metu polgári társulás. A gömöri Szalóc község részét képező Gombaszögön végzett háromhetes ásatást a Gombaszögi Nyári Tábort is megvalósító Sine Metu polgári társulás kezdeményezte, azt önkéntesek kivitelezték a Gömör-Kishonti Múzeum felügyelete alatt, illetve a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem Régészettudományi Intézetének közreműködésével. A feltárás idei szakaszában a helyi pálos monostor egykori gótikus templomának hajóját fedték fel. „A feltárás egyik legfontosabb lelete egy Krisztus áldást osztó kezét ábrázoló freskótöredék, amely a boltozat egy faragott zárkövén maradt meg” – mondta Orosz Örs, a Sine Metu vezetője. Kifejtette: az ásatás során az épületmaradványok és középkori sírok mellett, 14-16. századi pénzérmék és egy díszes pecsétgyűrű is a felszínre került, valamint egy középkori kódexet is találtak, utóbbinak táblája és a veretei maradtak meg.

A kormányfő elfogadta Hajnal Jenő felkérését

Ana Brnabić kormányfő elnökletével ülésezett a Köztársasági Nemzeti Kisebbségi Tanács. Az ülésen részt vett mgr. Hajnal Jenő, a Magyar Nemzeti Tanács elnöke, aki a Magyar Szónak nyilatkozva kiemelte: a tanács olyan fontos, a nemzeti kisebbségi közösségek szempontjából sorsdöntő kérdéseket, időszerű feladatokat és dokumentum-tervezeteket vitatott meg, amelyeket az Európai Unió és a Szerbia közötti csatlakozási tárgyalások 23. fejezete akciótervének részét képező Kisebbségi Akcióterv emelt a legmagasabb tárgyalási szintre, és amelyek a következő időszakban meghatározó szerepet töltenek be a kisebbségek léthelyzetében. Ezek az egységes szerbiai címtár, a nemzeti tanácsokról szóló törvény módosításának legújabb tervezete, valamint a kisebbségi akcióterv megvalósításáról szóló hatodik jelentés – részletezte Hajnal Jenő, mondván, hogy ez utóbbi szinte kizárólag a Magyar Nemzeti Tanács észrevételeivel foglalkozott, ami egyrészt a nemzeti tanács részéről a mindenre odafigyelő kritikai hozzáállást tanúsítja, másrészt pedig az állami szervek odafigyelését és reagálását a felvetett kérdésekre, hiányosságokra. A kettő együtt sokat javított az eddigi gyakorlaton – jegyezte meg az MNT elnöke.

Több pénz jut a nemzeti közösségi médiának

Több pénz jut idén a nemzeti közösségi médiának Szerbiában – ezt Branko Ružić mondta. Az államigazgatási és helyi önkormányzati miniszter kiemelte, 21,8 millió dinárt különítettek el a projektek pénzelésére. Ez az összeg tizenkétszer több mint a 2017-ben elkülönített eszközök voltak. A pályázatra június 5-ig lehet jelentkezni. A miniszter

kifejtette: „ezt az alapot a múlt évben aktiválták tizenöt év után, szerény egymillió 800 ezer dinárral. Idén 21,8 millió dinárt különítünk el az államigazgatási és helyi önkormányzati minisztérium költségvetéséből, természetesen a nemzeti kisebbségek nemzeti tanácsival megbeszéltek alapján, a nemzeti kisebbségek nyelvén való tájékoztatás érdekében. Valamennyi intézmény, szervezet pályázhat, amelyeknek a nemzeti kisebbségek tanácsai az alapítói, civil szervezetek, amelyek Szerbiában vannak bejegyezve, gyakorlatilag saját keretükön belül elvégzik ezt a munkát, vagyis amelyeknek célja a nemzetiségek helyzetének előmozdítása”.

Ukrán miniszterelnök: megteremtjük a feltételeket, hogy Ukrajna állampolgárai tudjanak ukránul

Elsősorban az ukrán nyelv használatához, tanulásához teremtjük meg a feltételeket, hogy Ukrajna állampolgárai tudjanak ukránul – jelentette ki Volodimir Hrojszman miniszterelnök pénteken Ungváron, miután felkereste a Dayka Gábor Középiskolát. A magyar oktatási nyelvű tanintézetben Lilija Hrinevics oktatási miniszterrel közösen tett látogatását követő sajtótájékoztatóján Volodimir Hrojszman kiemelte: „Soknemzetiségű, többkultúrájú ország vagyunk, különösképp Kárpátalja, és mi értékeljük, tiszteljük a nemzetiségi kisebbségek jogait. Nagy európai nemzet, ország vagyunk, amelynek megvan a saját ukrán anyanyelve, ezért elsősorban az ukrán nyelv használatához, tanulásához teremtjük meg a feltételeket, hogy Ukrajna állampolgárai tudjanak ukránul.” Hozzátette, emellett Ukrajna – a kérdésben elfoglalt álláspontjának megfelelően – minden kötelezettségének eleget fog tenni a nemzetiségi nyelvű oktatást illetően, ahogyan azt a törvények előírják. Az ukrán kormányfő kifejtette: az ungvári magyar iskolában tett látogatása során azt tapasztalta, hogy a tanulók nagyon jól beszélnek ukránul, miközben a saját nemzetiségük nyelvén tanulnak. „Ez az iskola jelkép, amely egyúttal felveti a kérdést, hogy vannak Kárpátalján olyan települések, ahol senki nem beszél ukránul” – mondta, megjegyezve, hogy ezzel „lényegében sérülnek az ukrán állampolgár jogai, mivel az ukrán állampolgárnak tudnia kell ukránul”.

Rétvári: Ukrajna másodrendűnek tekinti egyes állampolgárait

Ukrajna egyes állampolgárait másodrendűnek tekinti, amikor korlátozza a nyelvhasználathoz fűződő jogait – mondta Rétvári, Bence, az Emberi Erőforrások Minisztériumának parlamenti államtitkára. A kereszténydemokrata politikus rámutatott: a nyelvhasználati törvénnyel Ukrajna korlátozza és visszaszorítja a kárpátaljai magyarság nyelvhasználati jogait, amikor csak alsóbb tagozatban engedélyezi, hogy a diákok saját

nyelven tanulhassanak. Rétvári Bence felhívta a figyelmet arra, az ukrán alkotmány és nemzetközi szerződések garantálják, hogy szerzett jogokat ne lehessen elvenni. Márpedig az itt élő magyarság szerzett joga, hogy saját nyelvén taníttassa gyermekeit – hangoztatta. Az államtitkár érthetetlennek nevezte, hogy az Európai Unió egyes vezetői többet foglalkoznak a messziről ideérkező illegális migránsok jogaival, mint az Európában évszázadok, évezredek óta élő emberekével. Rámutatott, nem Brüsszelből, Budapestről vagy Kijevből kell megmondani, hogy Kárpátalján hogyan éljenek a magyarok, hanem az ott élők szervezeteivel kell tárgyalnia az ukrán államnak. Rétvári Bence kitért arra is, a Velencei Bizottság már egy éve megszabta a kijevi kormánynak, hogy kezdjen egyeztetéseket a kárpátaljai magyarok képviselőivel, de Ukrajna ennek a kötelezettségének máig nem tett eleget. A magyar kormány mindaddig, amíg ez nem történik meg, rendszeresen fel fogja szólítani az ukrán vezetést és blokkolni fogja nemzetközi szinten annak egyes törekvéseit – figyelmeztetett.

Orbán: Szlovénia a következő négy évben is számíthat Magyarországtámogatására

Ahogy eddig is, úgy a következő négy évben is számíthat Szlovénia a nyíltszívű, őszinte és kölcsönös előnyökre törekvő együttműködésre Magyarországtól - mondta Orbán Viktor miniszterelnök pénteken a szlovéniai Lendván. A kormányfő a Lendvai Kulturális Centrumban találkozott Janez Jansa korábbi szlovén miniszterelnökkel, a jobboldali Szlovén Demokrata Párt (SDS) elnökével és Magyar Janezzel, az SDS muravidéki jelöltjével. Szlovéniában június 3-án előrehozott parlamenti választásokat tartanak, mert Miro Cerar kormányfő lemondott tisztségéről, miután a legfelsőbb bíróság megsemmisítette a kormány csaknem egymilliárd eurós kiemelt projektjéről, a Koper-Divaca vasútvonal egy 27 kilométeres szakaszán tervezett második vágány építéséről tavaly szeptemberben rendezett népszavazás eredményét.